

Sygn. akt IV U 559/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kielcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Ryszard Karczewski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Zdyb – Ksel

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 r. w Kielcach

na rozprawie sprawy J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o zwrot świadczenia rehabilitacyjnego

na skutek odwołania J. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 4 lipca 2016 r. sygn. 150000/604/ (...)

orzeka:

zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że J. D. nie ma obowiązku zwrotu świadczenia rehabilitacyjnego w kwocie 14.996,15 zł za okres od 1 maja 2015r. do 24 kwietnia 2016r.

Sygn. akt IV U 559/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 4 lipca 2016 roku (znak: 150000/604/D/3/2016/ZAS) na podstawie art. 66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U z 2016 roku, poz. 372), art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.) oraz w związku z art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U z 2016 roku, poz. 372) postanowił zobowiązać J. D. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego z funduszu chorobowego w kwocie 14.996,15 zł za okres od dnia 1 maja 2015 roku do dnia 24 kwietnia 2016 roku.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy podniósł, że zgodnie z powołanymi wyżej przepisami nienależnie pobranymi świadczeniami są:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczone o braku prawa do ich pobierania,

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Ponadto organ rentowy podniósł, iż osoba, która pobrała nienależne świadczenie jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, zaś jeżeli osoba pobierająca świadczenie zawiadomiła organ wypłacający te świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegają zwrotowi bez odsetek za zwłokę. Wskazał też, że nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata, a jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła podmiot wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, nie można żądać zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy. Przede wszystkim jednak wskazał, iż zgodnie z powołanymi przepisami świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje m.in. osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ponadto podniósł, że z posiadanej przez niego informacji wynika, iż zgodnie z wyrokiem Sądu z dnia 08.03.2016r. wnioskodawczyni została przyznana renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01.01.2010r. do dnia 28.02.2017r., a w związku tym przedmiotowy zasiłek chorobowy za okres od 01.05.2015 do 24.04.2016r. nie przysługuje jej i podlega zwrotowi.

Odwołująca się J. D. nie zgadzając się z powyższą decyzją wniosła w dniu 22 lipca 2016 roku odwołanie od niej, wnosząc o jej uchylenie i ustalenie, iż nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 14.996,15 zł.

W uzasadnieniu tego odwołania wskazała ona, iż w okresie od dnia 01.05.2015r. do dnia 24.04.2016r. pobierała świadczenie rehabilitacyjne, jednocześnie dochodząc na drodze postępowania sądowego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 01.10.2010r. Wskazał także, że dopiero wyrokiem z dnia 08.03.2016r. Sąd przyznał jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01.10.2010r. do dnia 28.02.2017r. Podniosła, iż w dniu przyznania jej świadczenia rehabilitacyjnego nie miała przyznanego prawa do renty, zaś w art. 18 ust. 7 ustawy zasiłkowej jest mowa o sytuacjach, kiedy zainteresowany pobiera już rentę i w związku z tym wywodziła, iż wbrew twierdzeniom organu rentowego nie zaistniały okoliczności powodujące ustanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Ubezpieczona nadmieniła też, że zużyła już wartość świadczenia, zaś kwota żądanego zwrotu znacznie przekracza jej możliwości finansowe (k. 2 -3).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. w odpowiedzi na to odwołanie złożonej w dniu 4 sierpnia 2016 roku wniósł o oddalenie odwołania jako bezzasadnego.

W uzasadnieniu przedmiotowej odpowiedzi organ rentowy wywodził, iż ze zgromadzonych przez niego dokumentów wynika, że od dnia 01.01.2010r. do dnia 31.10.2014r. ubezpieczona pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy, zaś wyrokiem z dnia 8 marca 2016 roku Sąd Okręgowy w Kielcach przyznał jej rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dalszy okres, tj. od dnia 01.11.2014r. do lutego 2017r., zaś w okresie od dnia 01.05.2015r. do dnia 24.04.2016r. pobierała jednocześnie świadczenie rehabilitacyjne, które okazało się być nienależne, dlatego też ZUS O/K. domaga się jego zwrotu. Organ rentowy nadmienił też, że ubezpieczona była pouczone o tym, że świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy (k. 6).

\

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. D. w okresie od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 października 2014 roku pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, natomiast w dniu 8 października 2014 roku złożyła wniosek o ponowne świadczenie rentowe, który jednak został załatwiony odmowną decyzją organu rentowego, datowaną na dzień 13 listopada 2014r.

Na skutek odwołania ubezpieczonej od tej decyzji, Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 8 marca 2016 rok w sprawie V U 4738/14 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. D. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2014 roku do lutego 2017 roku.

W związku z zaskarżeniem tego wyroku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., w tejże sprawie toczy się jeszcze postępowanie apelacyjne przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie.

W międzyczasie, w trakcie trwania postępowania sądowego, ubezpieczona nadal była niezdolna do pracy z powodu choroby i w związku z tym w okresie od dnia 1 maja 2015 roku do dnia 24 kwietnia 2016 roku pobierała świadczenie rehabilitacyjne.

Następnie po wydaniu przez Sąd Okręgowy w Kielcach wyroku z dnia 8 marca 2016 roku w sprawie V U 4738/14 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., jeszcze przed jego uprawomocnieniem się, kolejną decyzją z dnia 4 lipca 2016r. postanowił zobowiązać J. D. do zwrotu świadczenia rehabilitacyjnego z funduszu chorobowego w kwocie 14.996,15 zł za okres od dnia 1 maja 2015 roku do dnia 24 kwietnia 2016 roku, jako nienależnie pobranego, a ubezpieczona złożyła od niej odwołanie będące przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie.

Powyższy stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie akt ZUS O/K. oraz akt sprawy V U 4738/14 Sądu Okręgowego w Kielcach.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej J. D. zasługuje na uwzględnienie.

Spór między stronami w niniejszej sprawie dotyczył tego, czy ubezpieczona J. D. nienależnie pobrała świadczenie rehabilitacyjne z funduszu chorobowego w kwocie 14.996, 15 zł za okres od dnia 1 maja 2015 roku do dnia 24 kwietnia 2016r., a jeśli tak, to czy podlega on zwrotowi.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. podnosił w zaskarżonej decyzji, iż wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 marca 2016r. w sprawie V U 4738/14 ubezpieczonej przyznano prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 listopada 2014r. do lutego 2017r. i że ubezpieczoną zobowiązano do zwrotu zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 maja 2015r. do dnia 24 kwietnia 2016r. nienależnie pobranego z uwagi na ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Z twierdzeń ubezpieczonej wynikało natomiast, że przedmiotowy zasiłek chorobowy w czasie, gdy go pobierała, był świadczeniem należnym, ponieważ nie miała ona wówczas przyznanego prawa do renty.

Zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała: 1) nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego; 2) nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego - w razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby.

W myśl zaś art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa świadczenie rehabilitacyjne przysługuje ubezpieczonemu, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokują odzyskanie zdolności do pracy. Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje natomiast osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia, udzielonego na podstawie odrębnych przepisów (art. 18 ust. 7 w/w ustawy).

Wypłatę zasiłku wstrzymuje się, jeżeli prawo do zasiłku ustało albo okaże się, że prawo takie w ogóle nie istniało (art. 66 ust. 1 tej ustawy). Jeżeli natomiast świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust. 6 i 7, to wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 66 ust. 2 tej ustawy), przy czym decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie zwrotu bezpodstawnie pobranych zasiłków stanowi tytuł wykonawczy w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 66 ust. 3 tej ustawy).

Stosownie do treści art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Zauważyć przy tym należy, że za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania,
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia (art. 84 ust. 2 tej ustawy).

W ocenie Sądu, w realiach niniejszej sprawy nie można przyjąć, iż przedmiotowe świadczenie rehabilitacyjne zostało J. D. wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do tego świadczenia albo wstrzymania jego wypłaty w całości lub w części, ponieważ w tym okresie nie miała ona jeszcze ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, albowiem trwało wówczas postępowanie sądowe zainicjowane w tym zakresie odwołaniem od decyzji z dnia 13 listopada 2014r.

Co więcej, przedmiotowa renta z tytułu niezdolności do pracy została przyznana J. D. wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 8 marca 2016 roku w sprawie V U 4738/14, który jest nadal nieprawomocny, gdyż obecnie na skutek apelacji organu rentowego od tego wyroku toczy się postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie III AUa 749/16.

Zdaniem Sądu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wypłacając ubezpieczonej sporne świadczenie rehabilitacyjne posiadał pełną wiedzę, że ubezpieczona złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz, że toczy się postępowanie sądowe o to świadczenie, albowiem był i jest przecież stroną tego postępowania.

W tej sytuacji, w ocenie Sądu, oczywiście wiarygodne są twierdzenia ubezpieczonej, iż pobrała świadczenie rehabilitacyjne za okres ujęty w zaskarżonej decyzji, gdyż w tamtym czasie nie miała ona jeszcze przyznanej renty.

Ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zdaniem Sądu, prowadzi jednoznacznie do wniosku, że przedmiotowego świadczenia rehabilitacyjnego za okres od dnia 01.05.2015r. do 24.04.2016r. nie można uznać za świadczenie nienależne w rozumieniu art. 84 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, gdyż nie zostały spełnione przesłanki tam określone. Przede wszystkim należy jeszcze raz podkreślić, że J. D. wówczas jeszcze nie miała ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i taki stan rzeczy trwa nadal, gdyż wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 8 marca 2016 roku w sprawie V U 4738/14 przyznający jej taką rentę nadal jest nieprawomocny.

W tej sytuacji brak jest oczywiście podstaw do uznania spornego świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 01.05.2015r. do 24.04.2016r. za nienależnie pobrane. Dlatego też należało uznać zaskarżoną decyzję organu rentowego za co najmniej przedwczesną i w efekcie wadliwą, natomiast odwołanie ubezpieczonej za oczywiście uzasadnione.

Mając powyższe na uwadze, Sąd, uwzględniając to odwołanie, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 4 lipca 2016r. i stwierdził, że J. D. nie ma obowiązku zwrotu pobranego świadczenia rehabilitacyjnego w kwocie 14.996,15 zł za okres od 1 maja 2015r. do 24 kwietnia 2016r., orzekając jak w sentencji wyroku.